

22.10.2020 język polski klasa 5

Temat: O lirycznym wpisie do pamiętnika.

Drogie dzieci, dziś poznacie wiersz Juliusza Słowackiego „W pamiętniku Zofii Bobrówny”. Ale najpierw dowiedcie się trochę o samym poecie i tytułowej Zosi.

W pamiętniku Zofii Bobrówny

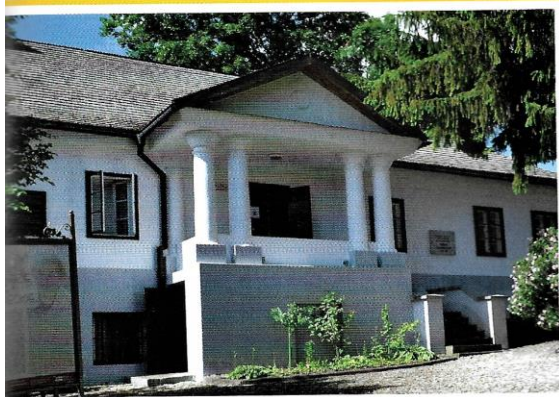
Kilka słów o wierszu

Zosia była córką Joanny Bobrowej, kobiety, którą Juliusz Słowacki darzył uczuciem. Gdy mieszkała ona z córkami w Paryżu, pisarz spędzał z nimi wiele czasu. Szczególnie polubił dziesięcioletnią Zosię, którą nazywał cukrzaną Zośką – z powodu chętnie zjadanych przez dziewczynkę cukierków. Gdy Joanna Bobrowa podjęła decyzję o powrocie do Polski, poeta w ciągu trzech dni napisał dla niej i dla obu dziewcząt po jednym wierszu. Dla Zosi powstał utwór *W pamiętniku Zofii Bobrówny*. Już po powrocie do kraju dziewczynka przesała pisarzowi gałązkę wrzosa.

W Muzeum Juliusza Słowackiego

Juliusz Słowacki spędził dzieciństwo w Krzemieńcu – mieście leżącym obecnie w granicach Ukrainy. W jego domu rodzinnym mieści się teraz muzeum. W każdym pokoju znajdują się eksponaty związane z różnymi etapami życia poety i jego bliskich. Można tam zobaczyć dawny fortepian zwany żyrafą, makatkę, czyli dekoracyjną tkaninę, haftowaną przez matkę pisarza, portret przedstawiający małego Juliusza Słowackiego.

Muzeum Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu na Ukrainie.

Juliusz Słowacki

(lata życia: 1809–1849)

Jeden z najwybitniejszych polskich poetów. W utworach poruszał między innymi problem walki o niepodległość. Poeta wiele podróżował. Podczas swoich wypraw pisał wiele listów do matki, z którą był mocno związany. Na stałe osiadł w Paryżu.

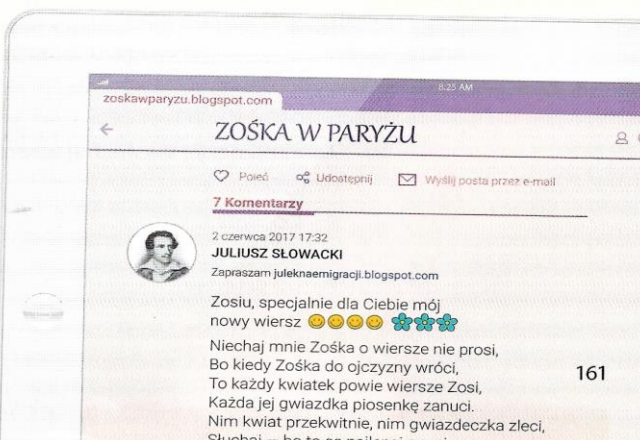

Charakterystyczny kołnierz przy koszuli poety stał się tak popularny, że do dzisiaj w modzie mówi się o kołnierzu Słowackiego.

Ciekawostka

W XIX wieku wśród dziewcząt było popularne prowadzenie sztambuchów, czyli pamiętników, w których znajomi umieszczali wpisy. Do tej tradycji nawiązuje wiersz Słowackiego. Dziś rolę takich sztambuchów odgrywiają blogi. Bloga jednak nie weźmiemy do ręki, nie zobaczymy w nim też odręcznego pisma osoby zostawiającej wpis...

Tak mógłby dziś wyglądać wpis Juliusza Słowackiego na blogu Zośki Bobrówny.

1. Odpowiedzcie na pytania:

Kim był Juliusz Słowacki? Gdzie się urodził?

Gdzie zamieszkał na stałe?

Kim była Zosia?

A teraz przeczytajcie wiersz:

Juliusz Słowacki

W pamiętniku Zofii Bobrówny

Niechaj mię¹ Zośka o wiersze nie prosi,
Bo kiedy Zośka do ojczyzny wróci,
To każdy kwiatek powie wiersze Zosi,
Każda jej gwiazdka piosenkę zanuci.
Nim kwiat przekwitnie, nim gwiazdeczka zleci,
Słuchaj – bo to są najlepsi poeci.

Gwiazdy błękitne, kwiateczki czerwone
Będą ci całe poemata² składać.
Ja bym to samo powiedział, co one,
Bo ja się od nich nauczyłem gadać³;
Bo tam, gdzie Ikwy⁴ srebrne fale płyną,
Byłem ja niegdyś, jak Zośka, dzieciną.

Dzisiaj daleko pojechałem w gości
I dalej mię los nieszczęśliwy goni.
Przywieź mi, Zośko, od tych gwiazd światłości,
Przywieź mi, Zośko, z tamtych kwiatów woni,
Bo mi zaprawdę⁵ odmłodnieć potrzeba.
Wróć mi więc z kraju taką – jakby z nieba.

Przydatne
słowa

Jeśli dana osoba pochodzi z tego samego kraju, co my, mówi się, że jest naszym **rodakiem**.

Przykład użycia:
W wakacjach w Australii spotkałam wielu rodaków.

¹ Mię – mnie.

² Poemat – dłuższy utwór wierszowany.

³ Gadać – tu: układać wiersze.

⁴ Ikwa – rzeka przepływająca przez rodzinne miasto poety – Krzemieniec.

⁵ Zaprawdę – dawniej słowo służące podkreśleniu prawdziwości tego, co się mówi.

Henryk Weyssenhoff [czytaj: wajzenhof], *Pole maków*, około 1900 rok

2. Nauczcie się ładnie, z uczuciem czytać i recytować ten wiersz.

3. Jak myślicie, czy wiersz Juliusza Słowackiego jest smutny, czy wesoły?
4. Za czym tęskni osoba mówiąca w wierszu?
5. Wypiszcie z tekstu wszystkie zdrobnienia.
6. O co prosi Zosię podmiot lityczny, czyli osoba mówiąca w ostatniej zwrotce?